

Årsrapport 2022

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Mars 2023

NASJONALE SATSNINGSOMRÅDER FOR 2022

 Utvikling gjennom kunnskap

Utviklingssenter for
sykehjem og hjemmetjenester
AGDER (Øst)

Innhold

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester USHT Agder (Øst).....	2 -
Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre	4 -
Regionalt støtteapparat Agder	4 -
Nettverk aldersvennlig Agder.....	4 -
IKT seniorer Agder	5 -
Pårørende prosjekt.....	5 -
Trygghetsstandard i sykehjem (nytt i 2022)	6 -
Demensplan 2025.....	6 -
Voksenskolen for personer med demens.....	7 -
Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring	7 -
Forbedringsagentutdanning og forbedringsveileder opplæringen	7 -
Gode pasientforløp.....	8 -
Lindrende behandling og kreftomsorg	9 -
Saksbehandlerforum	9 -
Prosjekt digitalisering av samhandlingsavvik	10 -
Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming	11 -
Velferdsteknologi og digitale løsninger	11 -
Forskning, utdanning og kompetanse.....	12 -
ABC-opplæringen	12 -
Velferdsteknologiens ABC	13 -
Etikk	14 -
Immersive mind (bruk av VR briller for kompetanseheving)	14 -
Kommunikasjon	14 -
Oppsummering	15 -

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester USHT Agder (Øst)

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) er en nasjonal satsing med ett utviklingssenter i hvert fylke. Etter fylkessammenslåingen har Agder to utviklingssentre. Grimstad er vertskommune for USHT Agder (Øst).

Satsingsområder/føringer 2022

Utviklingssentrene er pådrivere for fagutvikling innen lokale og nasjonale satsingsområder.

Særlige nasjonale satsingsområder for USHT i 2022 var:

- Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre
- Trygghetsstandard i sykehjem
- Demensplan 2025
- Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring
- Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming
- Velferdsteknologi og digitale løsninger

USHT Agder (Øst) har bygd sin aktivitet og satsing opp mot de nasjonale satsingsområdene ut fra lokale behov.

Målsettingen for utviklingssentrene er å bedre kvaliteten på tjenestene til brukerne og samtidig styrke og rekruttere kompetente medarbeidere gjennom å stimulere til fagutvikling og forskning og å utvikle gode læringsmiljø.

2022 har vært et år med høy aktivitet, mange møteplasser, fagsamlinger og samarbeidsarenaer. Etter nesten to år med pandemi har vi i 2022 i høyere grad hatt anledning til å møtes fysisk når vi har arrangert fagdager og nettverkssamlinger. Likevel ser vi at det av og til er like hensiktsmessig å møtes digitalt slik at en kombinasjon av dette vil være en arbeidsform vi kommer til å fortsette med.

Fokusområder

Utviklingsarbeidet i USHT gjennomføres på flere nivå; egen organisasjon, kommune, fylke og helseregion. Kunnskapsbasert praksis, bruker- og pårørendemedvirkning og utvikling av metoder og

Samfunnsoppdrag USHT

*Utviklingssenterets overordnede samfunnsoppdrag er å bidra til å **styrke kvaliteten** i helse- og omsorgstjenestene gjennom **fag og kompetanseutvikling** og **spredning av ny kunnskap, nye løsninger og nasjonale føringer**.*

Hovedmål:

Utviklingssentrene bidrar til å sikre kvaliteten i hjemmetjenestene og sykehjem gjennom fag- og tjenesteutvikling, kunnskapsspredning og implementering av ny kunnskap/nye løsninger ut fra nasjonale satsingsområder og lokale behov til kommunene i fylket.

Delmål:

- *Utviklingssentrene er pådrivere for kunnskapsbasert praksis.*
- *Bruker- og pårørendemedvirkning har en sentral plass i utviklingssentrenes aktivitet*
- *Utviklingssentrene tilbyr ulike metoder og verktøy for å utvikle et lærende miljø og være en ressurs i utviklings- og implementeringsarbeid for kommunene («Samfunnsoppdrag for utviklingssentrene»)*

verktøy som bidrar til kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet er grunnlaget for Utviklingssenterets arbeid.

Samarbeid

Samarbeid ligger til grunn for arbeidet til USHT. USHT bygger sitt arbeid rundt behov i kommunene og nasjonale satsingsområder. Forankring hos kommunale helseledere har vært en viktig satsing i 2022 og vi har deltatt på flere møter i regionale lederforum.

Vi har kontorer i samme bygg som Senter for omsorgsforskning (SOF) og Universitetet i Agder (UiA). Dette er svært nyttig for samarbeidet og uformelle møter gir gevinster i felles utvikling og forskningsprosjekter. Vi har i 2022 fått etablert faste månedlige møter med SOF og USHT Agder (Vest).

Vi har også tett samarbeid med helseforetak gjennom felles prosjekt. I støtteapparatet til Leve hele livet reformen har vi etablert tett samarbeid med Statsforvalteren i Agder, KS, fylkeskommunen med flere.

USHT har i 2022 vært representert i følgende andre grupper og utvalg:

- Samordningsorganet for Sørlandet sykehus HF, Universitetet i Agder og kommuner
- Styringsgruppe Senter for omsorgsforskning, Sør
- Referansegruppe for videreutdanninger (Lindrende omsorg, demens, helseinformatikk, med flere)
- Fagutvalg for Kompetansedeling (OSS)
 - arbeidsgruppe Hospitering (Hospitering SSHF og kommuner)
 - arbeidsgruppe Kompetansedeling (fag og prosedyre dager)
- Fagutvalg for e-helse og velferdsteknologi, OSS, ØA og RKG
- Fagutvalg for analyse og kunnskapsutvikling, Østre Agder
- Samhandlingsråd for somatisk Rehabilitering OSS
- Samhandlingsråd for akuttmedisinsk kjede
- Arbeidsgruppe for praksismidler; SSHF, Universitetet i Agder og kommuner
- Praksisutvalget; samarbeid mellom kommuner og Universitetet i Agder

USHT Agder (Øst) har bistått i planlegging og gjennomføringen av en nytt studie ved UiA «Demensomsorg – forståelse av demens og ramme faktorer som påvirker demensomsorgen». Dette er første del av en videreutdanning på tre deler. Flere ansatte har bidratt med undervisning ved dette studiet og også ved andre studier både ved UiA og Fagskolen i Agder.

Under vil vi presentere de ulike satsingsområdene som USHT har arbeidet med det siste året.

Leve hele livet – en kvalitetsreform for eldre

Leve hele livet er en kvalitetsreform for eldre og ett viktig satsingsområde for USHT. Leder og rådgiver i USHT Agder (Øst) deltar i det regionale støtteapparatet sammen med to representanter fra Statsforvalter, to representanter fra USHT Agder (Vest), KS Agder, Agder fylkeskommune, SOF, to brukerrepresentanter og prosjektleder for Leve hele livet i Norges Frivilligsentral. Støtteapparatet bistår kommunene med kartlegging, analyse og inspirasjons- og fagsamlinger. USHT Agder (Øst) har bistått kommuner på forespørsel i forhold til planarbeid. I 2022 har USHT deltatt sammen med Statsforvalter i Agder på dialogmøter med Helselederforum og samfunnsplanleggere i alle 4 regionene i Agder. Agenda for møtene var dialog rundt Leve hele livet reformen samt dele verktøy for bruk i analysearbeid i kommunene. Nettverk Aldersvennlig Agder gjennomførte et samskapingsverksted med tema fremtidens bolig. Samskapingsverkstedet var et tilbud til alle kommunene i Agder hvor hver kommune ble oppfordret til å invitere med seg næringsliv, frivillighet, eldreråd og andre samarbeidspartnere de ønsket å jobbe sammen med om sine lokale utfordringene og for å finne løsningene sammen.

Regionalt støtteapparat Agder

- Representanter: Statsforvalteren i Agder, KS Agder, USHT Agder (Øst) og Agder (vest), Senter for omsorgsforskning, Husbanken, Norges frivilligsentraler, brukerrepresentant Øst (Kristiansand) og vest (Arendal).
- Har møttes ca. en gang i måneden og jobber med planer og tiltak tilknyttet reformen ut fra behov i kommunene.

Oppgaver i 2022:

- Mobilisere og engasjere alle kommunene i sitt fylke
- Spre kunnskap om reformen - innhold og virkemidler
- Gi tilbud om støtte og veiledning til utvikling, iverksetting og evaluering av lokalt planarbeid
- Invitere til læringsnettverk og erfaringsdeling mellom kommunene

Nettverk aldersvennlig Agder

Nettverket drives som et samarbeid mellom USHT Agder (Øst) og Agder (Vest), KS Agder og Hisøy frivilligsentral. Opprettelsen av et slikt læringsnettverk er en del av gjennomføringsplanen for det regionale støtteapparatet for Leve hele livet Agder. Læringsnettverket skal styrke kommunene i strategisk planlegging, tverrsektorielt samarbeid og involvering av eldre i aldersvennlig utvikling. Arbeidet gjøres i tett samarbeid med Senteret for et Aldersvennlig Norge som driver det nasjonale nettverket for Aldersvennlig lokalsamfunn. Dette regionale læringsnettverket følger opp temaene fra det nasjonale læringsnettverket og trekker det ned i et regionalt perspektiv med en mer

arbeidsfokusert tilnærming. I 2022 ble det gjennomført fire digitale samlinger og et fysisk samskappingsverksted med tema fremtidens bolig.

IKT seniorer Agder

Prosjektet drives som et samarbeid mellom USHT Agder (Øst), USHT Agder (Vest) og Arendal kommune. USHT Agder (Øst) har prosjektledelsen. RKG- E-helse Agder 2030 er styringsgruppen som sikrer en god regional forankring av prosjektet. Prosjektet skal bidra med opplæring og implementeringsstøtte for å styrke den digitale kompetansen for seniorer i Agder. Det er etablert et samarbeid med Pensjonistforbundet hvor fokus er å rekruttere flere teknologiambassadører og gjøre kompetansen deres kjent i kommunene. I samarbeid med Fylkesbiblioteket i Agder er det gjennomført to samlinger om digital inkludering med fokus på å dele verktøy for digital opplæring og skape en arena for å etablere samarbeid på tvers om opplæringstilbud. I samarbeid med Seniornett har det vært fokus på å få flere bibliotek til å gjennomføre Digital festival i Agder.

Pårørendeprosjekt

Vertskommunen til USHT Agder (Øst) har hatt et prosjekt som ble avsluttet høsten 2021. Det er laget pårørendestrategi og en nettside for pårørende⁸. Et av delmålene i strategien har vært å gi et bedre og mer oversiktlig tilbud til pårørende til personer med stort omsorgsbehov. Et annet delmål var å gi kompetanse til ansatte om pårørendes rettigheter og helsepersonell sine plikter. Deling av erfaringer fra dette prosjektet har blitt delt med andre kommuner i aktuelle nettverk og på nettsiden til vertskommunen.¹

Grimstad kommune som vertskommune for USHT har sammen med andre østre Agder kommuner sett behovet for å tilpasse pårørende undersøkelser som er gjort tilgjengelig i KF "Bedre kommune". USHT ved Grimstad kommune har deltatt i møter med Bedre kommune for å gi innspill til forbedring av nettside og spørreundersøkelser for pårørende.

Pårørendearbeid er sentralt i «Leve hele livet» reformen og erfaringer fra dette prosjektet blir sentralt for det videre arbeidet med reformen i samarbeid med USHT. Prosjektet ble avsluttet høsten 2021 og er nå gått over til drift ved å være en ressursgruppe for pårørendearbeid i vertskommunen Grimstad.

¹ [Er du pårørende? - Grimstad kommune](#)

Trygghetsstandard i sykehjem (nytt i 2022)

Trygghetsstandard i sykehjem er et nytt satsingsområde i USHT og et lederverktøy for kvalitetsutvikling i sykehjem. Det har vært arrangert erfaringssamling vedrørende Trygghetsstandard i sykehjem i regi av Helsedirektoratet og en medarbeider i USHT har deltatt på denne. Vi har dette året benyttet oss av eksisterende fagnettverk for å informere om Trygghetsstandard i sykehjem og det er satt i gang en pilot i Grimstad kommune hvor USHT bistår i forbedringsarbeid på egne sykehjem. Det er god kompetanse på forbedringsarbeid og prosessveiledning i utviklingssenteret.

Demensplan 2025

Det skal legges til rette for gode, koordinerte og sammenhengende tjenester der pasient- og pårørende medvirkning skal vektlegges. Innbyggere med mistanke om demenssykdom skal sikres utredning og diagnose til rett tid, samt god og helhetlig oppfølging underveis i sykdomsforløpet. Dette setter særlige krav til samhandling både mellom fastleger, spesialisthelsetjeneste og de kommunale tjenestene.

Tiltakspakke demens er en tjeneste som omhandler strukturert oppfølging av hjemmeboende personer med demens og deres pårørende. Demenskoordinator i

Grimstad kommune har bidratt med informasjon og opplæring lokalt og nasjonalt, og har deltatt på nasjonale konferanser. I 2022 ansatte USHT Agder (Øst) ytterligere en medarbeider for å videreutvikle dette arbeidet. USHT Agder (Øst) mottok tilskuddsmidler fra Helsedirektoratet for å kunne tilby alle kommuner i Agder (Øst) fagdag og oppfølging. Det har vært gjennomført dialogmøter digitalt med samtlige kommuner i Agder (Øst) hvor det har vært snakket om hva som fungerer bra av demensarbeid i hver enkelt kommune og hva de ønsker å jobbe videre med. Det ble også utført en kartleggingsundersøkelse i forkant av dialogmøtene. I etterkant av dialogmøtene har det vært arrangert fagdag i 7 kommuner og det er flere planlagt i 2023.

USHT Agder (Øst) har vært en pådriver for at kommuner i regionen har arrangert pårørendeskole for personer med demens og har også bidratt med undervisning i flere kommuner i Agder.

Interkommunalt fagnettverk demens ledes av demenskoordinator i Grimstad kommune som har en 20% stilling i USHT Agder (Øst). Nettverket har hatt to fysiske samlinger i 2022.

Demensplan 2025 har følgende mål:

- 1. Personer med demens og deres pårørende fanges opp til rett tid og sikres gode og tilpassede tjenester.*
- 2. Personer med demens og deres pårørende sikres medbestemmelse og deltakelse i et demensvennlig samfunn, slik at de kan leve aktive og meningsfylte liv med fysisk, sosial og kulturell aktivitet som er tilpasset den enkeltes interesser, ønsker og behov.*
- 3. Økt forskning og kunnskap om forebygging og behandling av demens.*

Voksenskolen for personer med demens

I 2019 startet Grimstad kommune i samarbeid med USHT Agder (Øst) Voksenskole for personer med demens i tidlig sykdomsfase. Tilbudet er videreutviklet av ansatte i USHT etter modell fra Ålborg kommune. Skolen har åpent to dager i uken for inntil 8 elever fra kl. 09.00 - 14.30. Elevene har plass på skolen så lenge de har nytte av tilbudet. Dagen har fokus på kognitiv trening, fysisk aktivitet, ADL-trening og sosialt samvær.

Grimstad inngår i et tre-partssamarbeid med Ålborg kommune i Danmark og Lutterworth i England. Senter for omsorgsforskning sør, Universitetet i Nord-Jylland og University of Northampton deltar som følgeforskere i sine kommuner.

USHT har prosjektlederansvar og ansvar for spredning av konseptet til andre kommuner. Informasjon og opplæring er i 2022 spredt både lokalt og nasjonalt. Demenskoordinator har sammen med prosjektleder deltatt på nasjonale konferanser der Voksenskolen har blitt presentert. Ansatte på Voksenskolen og forskningsmedarbeidere var på studietur til Ålborg i høst. Dette var et treff for erfaringsutveksling med forskere fra Norge, Danmark og England. I november fikk Voksenskolen besøk av en fagperson fra Taiwan som hadde lest om Voksenskolen og som var interessert i hvordan helse- og omsorgstilbudet i Europa fungerer sammenlignet med eget hjemland.

Våren 2021 søkte USHT i samarbeid med SOF, sør via Norske Kvinners Sanitetsforening forskningsmidler fra Stiftelsen DAM. Det ble bevilget 1,4 millioner til et to-årig prosjekt der vi ønsker å se på nytten av å delta på Voksenskolen, både for elevene og deres pårørende. Ansatt ved USHT er prosjektleder for dette forskningsprosjektet. Elevene testes hvert halvår med ulike tester og intervjues av forskerne. Pårørende intervjues også hvert halvår. Prosjektet går til november 2023.

Pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring

Forbedringsagentutdanning og forbedringsveileder opplæringen

Sammen med USHT Agder (Vest) og SSHF har vi i 2022 fortsatt med andre kull av forbedringsagentutdanningen og første kull forbedringsveileder opplæringen.

Det er henholdsvis 12 deltakere fra kommuner på Agder, 2 fra egen stab i USHT Agder (Øst) og en deltaker fra USHT Telemark som deltar. SSHF har hele 21 deltakere.

Hensikten med utdanningen/opplæringen er at deltakerne skal lære verktøy, metoder som kan brukes til forbedringer i tjenesten som støtter opp under pasientsikkerheten. Deltakere er ledere, fagkoordinatorer som er tett på tjenestene.

Samlingene er fysisk og digitalt – hvor det gis faglig påfyll i teori og utprøving. 4 heldagssamlinger og 6 digitale samling av varighet fra 1,5 time til 3 timer.

Flere av forbedringsområdene kommer pasientene til gode. Innen områdene samtykkekompetanse, fall kartlegging og forebygging, pakkeforløp hjerneslag, legemiddelavvik, tiltakspakke demens, brukervedvirkning.

Etter hver samling har deltakerne evaluert og det skåres til stor grad av tilfredshet med temaer og metoder på hver samling. I en spørreundersøkelse oppgir forbedringsagenter og forbedringsveiledere at de vil anbefale andre kollegaer til å gå på utdanningen/opplæringen.

Gode pasientforløp

USHT Agder (Øst) har ansvar for fagsamlinger og nettverkssamlinger innen Gode pasientforløp i Østre Agder. Brukervedvirkning og systematisk oppfølging er basis for alt arbeidet med Gode pasientforløp. «Hva er viktig for deg?» er det vesentlige spørsmålet. Tiltak det jobbes med er blant annet å kvalitetssikre overgangene mellom sykehus og kommune og intern samhandling i kommunen ved bruk av sjekklister. Hoved-ene i sjekklisterne er: legemiddelgjennomgang, samstemming av legemidler, behandlingsavklaring, kartlegging av brukers ressurser, brukervedvirkning, samtykkekompetansevurdering, behov for oppfølging i forhold til kognitiv svikt, eventuelt behov for tildeling av nye tjenester.

Noen kommuner har tatt inn innsatsområder fra pasientsikkerhetsprogrammet i sjekklisterarbeidet. Det gjelder ernæring, legemiddelbruk i sykehjem og hjemmetjeneste, forebygging av fall og underernæring og tidlig identifisering av livstruende tilstander (NEWS).

Fagnettverk for gode pasient forløp møtes fire ganger i året til erfaringsdeling omkring kvalitet i helsetjenesten i kommuner i østre Agder. Møtene benyttes også til samarbeid og forbedringsarbeid i møte med sykehuset. Sykehuset er representert i møtene og deler nyttig informasjon med kommunene. Ut ifra temaene som gjennomgås etableres det arbeidsgruppe med representanter fra fagnettverket. I 2022 har det vært jobbet med temaene samtykke, tvang og makt samt ernæring og NEWS2 i arbeidsgruppene. Leveransene er rutiner, veiledere og undervisningsmateriell.

I 2022 har fagnettverk for gode pasientforløp hatt fokus på kompetansetiltak. Flere kommuner har Dossier som kompetanseportal, i den forbindelse er det informert i nettverket hvordan man kan lage digitale kompetanseplaner. Det er også delt erfaringer fra sykehuset hvordan kompetanseportalen deres er lagt opp og brukes.

Lindrende behandling og kreftomsorg

Best mulig livskvalitet for pasienter og pårørende er hovedmålet for all behandling og omsorg innen lindrende omsorg og kreftomsorg. Dette setter særlige krav til samhandling mellom

Kompetanse og kunnskap er viktig i møte med den døende og de pårørende.

De skal bli møtt med empati, omsorg og respekt og bli ivaretatt i forhold til sine behov, enten det er smertelindring eller ivaretagelse av psykiske, sosiale og åndelige behov.

spesialisthelsetjeneste og de kommunale tjenestene.

Det interkommunale fagnettverket lindrende omsorg Agder (Øst) hadde samling våren. Dette nettverket ledes av kreftkoordinator i Grimstad kommune som er frikjøpt 20% av USHT.

USHT søkte i 2021 midler om tilskudd til prosjekt forhåndssamtalen. Bakgrunnen er at USHT tidligere har jobbet med kompetansetiltak for å implementere forhåndssamtalen i kommuner i Agder. Dette prosjektet er gjennomført i 2022. Det har vært gjennomført simulering på forhåndssamtalen i Evje kommune. Det er spilt inn en film som vil spres til alle kommunene i regionen.

Leder av det interkommunale fagnettverket for lindrende omsorg har hatt refleksjonsgrupper med tema åpenhet om døden i Froland kommune gjennom fem samlinger.

Saksbehandlerforum

Saksbehandlerforum er et interkommunalt fagnettverk for fagpersoner som arbeider med tildeling av helse- og omsorgstjenester i kommunene øst i Agder. I 2022 har nettverket vært koordinert av leder for tjeneste- og boligkontoret i Froland kommune, frikjøpt til USHT Agder (Øst).

Det interkommunale fagnettverket skal fremme god forvaltningspraksis og sikre riktig saksbehandling av søknader etter helse- og omsorgstjenesteloven. Nettverket har fokus på felles rutiner og tildelingspraksis samt bidrar til implementering av velferdsteknologi. Koordinatorer for saksbehandlerforum Agder (Øst) og Agder (Vest) samarbeider/deler erfaringer for best mulig utnyttelse av nettverkene kontinuerlig og for planlegging av felles samlinger.

I 2022 gjennomførte forumet følgende samlinger, med ca. 30 deltakere på hver:

- Mars: digital nettverkssamling med fokus på erfaringsdeling, diverse innsendte tema.
- September: fysisk nettverkssamling med blant annet temaene lavterskeltilbud i psykisk helsetjeneste samt BPA og pårørendestøtte.
- Oktober: felles samling med Saksbehandlerforum USHT vest. På denne deltok Statsforvalteren i Agder med faglig påfyll om BPA, samhandling til barns beste,

omsorgsstønad samt trender/erfaringer ved klagesaker. Vi hadde også omvisning i boligsimulator og visningsarenaen på I4Helse.

Prosjekt digitalisering av samhandlingsavvik

Prosjektet ser på avvikshåndtering mellom kommuner og sykehus. I dag skjer det stort sett ved manuelle operasjoner/rutiner. De oppleves ofte som så tungroddede at avvik ikke meldes, eller at de hindrer en informasjonsflyt mellom aktuelle aktører. Mangel på system og kategorisering av meldinger gjør at nytten av dem i læringsprosesser og kvalitetsutvikling hemmes. Arbeid med avvik kan derfor oppleves unyttig. Det er gjerne i overganger mellom aktører involvert i samhandling på sykehus og i kommuner at feil skjer. Kunnskapsgrunnlaget som avviksmeldinger gir, kan brukes i arbeid med å justere rutiner, rette feil, og derved styrke kvalitet og pasientsikkerhet. I september 2022 ble det gjennomført workshop, ledet av PA Consulting, med følgende involverte aktører: fastlege, sykehjemslege, kommunale helsetjenester (somatikk, rus og psykiatri), saksbehandler kommuner og helseforetak. Som del av oppsummering fra workshop ble det utarbeidet tjenesteforløp som illustrerer avvikshåndtering i dagens situasjon (*se bildet under*).

Prosjektet er finansiert av Statsforvalter i Agder fra 2022- 2024. Høsten 2022 søkte prosjektet Innomed² om prosessveiledningsstøtte og fikk tildelt 120 timer fra desember 2022. Støttet skal brukes til å ferdigstille konseptfasen og bistå prosjektet i planleggingsfasen.

² [Prosessveiledning med InnoMed | Innomed](#)

Kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemming

USHT har i 2022 hatt fokus på å spre informasjon om ny veileder for personer med utviklingshemming i ulike fora og møter med ansatte og ledere i de kommunale helsetjenestene i regionen.

USHT deltok med stand og hadde en presentasjon på Statsforvalteren i Agder sin konferanse om «gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming».

Leder i USHT hadde også en presentasjon angående veilederen «Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming» på et informasjonsmøte for innbyggere i Grimstad kommune.

Habiliteringsnettverket er et nettverk for fagpersoner som jobber med personer med utviklingshemming i Agder øst regionen. Dette nettverket ledes av fagperson i Valle kommune frikjøpt av USHT Agder (Øst). Dette nettverket har som mål å øke kvaliteten i tjenestene til mennesker med utviklingshemming og har deltakere fra alle kommunene i Agder (Øst). En medarbeider i USHT er støtte i dette arbeidet.

Velferdsteknologi og digitale løsninger

Velferdsteknologiarbeidet i Agder er organisert gjennom RKG e-helse (*regional koordineringsgruppe*) for å sikre spredning og deltakelse av alle kommunene på Agder. Kommunalsjef i Grimstad kommune er leder av gruppen, i tillegg er RKG e-helse sekretariatet sammensatt med frikjøpte ressurser fra Grimstad kommune. Som del av sekretariatet er KS nettverkskoordinator³ innplassert. Leder av USHT Agder (Øst) er deltaker i arbeidsutvalget (*AU RKG*).

I november 2019 ble det vedtatt i kommunedirektør utvalget (KDU) Agder at det skulle satses videre med RKG e-helse og programmet; *E-helse Agder 2030*. Dette med en felles regional styringsgruppe for alle satsningene innen programmet⁴.

Velferdsteknologi har vært sett i sammenheng med de andre nasjonale satsingsområdene for 2022. USHT Agder arrangerte konferansen «Samarbeid om velferdsteknologi Agder, SOVA» for 8. året på rad i mars 2022. Konferansen ble arrangert sammen med Statsforvalteren i Agder, RKG og Universitetet i Agder. Konferansen ble arrangert fysisk med mulighet for digital deltakelse og hadde ca. 200 deltakere (både fysisk 180 og digital deltakelse 30), og fikk gode tilbakemeldinger.

³ [Nettverk – eHelse Agder](#)

⁴ [Prosjekter – eHelse Agder](#)

Visningsarena for velferdsteknologi ved i4Helse hadde offisiell åpning mars 2022 og ansatte i USHT har gjennomført flere visninger og har deltatt på åpen dag.

Rådgiver i USHT har undervist sykepleierstudenter i 2 og 3 studieår ved UiA under simuleringsuken i temaet velferdsteknologi i kommunehelsetjenesten.

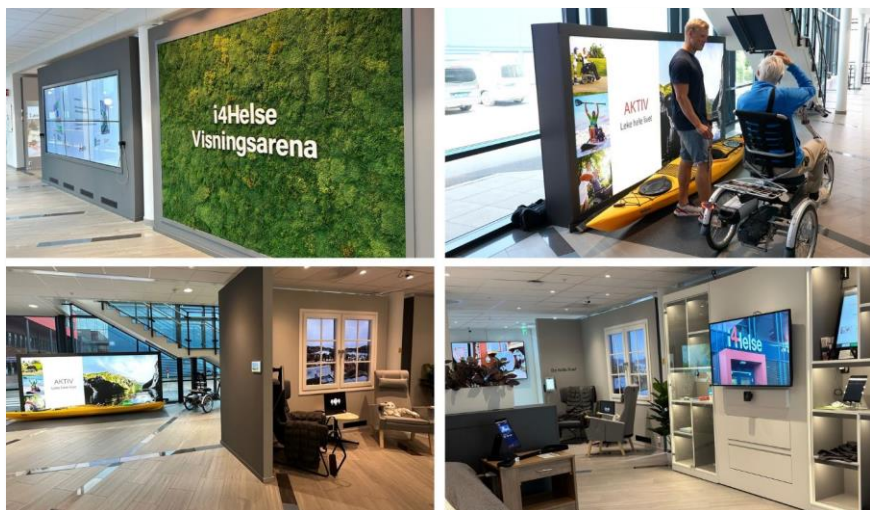

Foto: i4H - [i4Helse](#) / [Facebook](#)

Forskning, utdanning og kompetanse

USHT Agder (Øst) er samlokalisert med forskere fra UiA og Senter for omsorgsforskning, sør, studenter og stipendiater i i4Helse bygget ved Universitetet i Agder. Nærhet til forskningsmiljø har gjort det enklere å samarbeide om aktuelle forskningsprosjekt. USHT skal være en pådriver for forskning. Vi har deltatt i flere forskningssøknader sammen med UiA. Vi er også en viktig pådriver for Kommuneforskningsprogram (KFP) som ledes av Senter for omsorgsforskning⁵.

ABC-opplæringen

USHT inngikk i 2017 en formell avtale med Nasjonalt senter for aldring og helse om spredning av ABC-opplæringen. I USHT Agder (Øst) er det en 30% stilling som ABC koordinator.

Seminarene på Agder arrangeres i samarbeid med USHT Agder (Vest) for å gi større fleksibilitet i tilbudet. Det tilbys fagseminar i alle ABC-permer; Demensomsorgens ABC perm 1 og 2, Eldreomsorgens ABC; Aldring og omsorg, Psykiske sykdommer i eldre år, Geriatri, Utviklingshemming; Mitt livs ABC perm 1 og 2 og Musikkbasert miljøbehandling⁶.

Et ABC-semester følger skoleåret. Det betyr at fagseminar 1 og oppstart av permer er på høsten, med påfølgende fagseminar 2 på våren. Det forventes at gruppearbeidet avsluttes før sommerferien. USHT Agder har i 2022 avholdt 12 stk. fagseminar. Fagseminarene har vært holdt på et lavt budsjett knyttet til lokasjoner og kursmat. Vi har valgt lokasjoner nær de kommuner som har flest deltakere slik at reiseveien er innenfor maks 90 min. På forespørsel fra enkelte kommuner har vi tilbudt

⁵ [Kommuneforskningsprogram \(Kfp\) - Senter for omsorgsforskning, sør \(omsorgsør.no\)](#)

⁶ [ABC-opplæringen \(aldringoghelse.no\)](#)

fagseminar via streaming. Da er det kommunens ABC kontakt som får ansvar for å samle deltakere i egen kommune og sørge for "kursdag stemning" Kommuner oppgir at det er lettere å flere deltakere ved å ta imot streaming for da får de bemanningen til å gå opp døgnet igjennom.

145 personer deltok på fagseminar 2 våren 2022, det er 10 færre enn det de som tok fagseminar 1 på høsten 2021. Det at det er færre kan skyldes at noen manglet et fagseminar for å få kursbevis.

ABC-koordinatoren har avholdt nettverksmøte hvor temaene er innhold i permer, hvilke permer er det behov for, datoer for fagseminar, bruk av registreringsverktøy for ABC-kommune kontakter, motivere til å promotere ABC opplæringen i egen kommune og gevinsten av ABC opplæringen.

Grunnet sykdom fikk vi kun til ett nettverksmøte med alle ABC-kommunekontakter i østre del av Agder. ABC koordinatoren er tilgjengelig på telefon og e-post og tilbyr å komme ut til kommuner å bistå på ledermøter med informasjon.

2022 ABC Våren fagseminar 2	ABC Geriatr I	ABC Psyki- ske sykdo- mmer	ABC Demens perm 1	ABC Demens perm 2	Mitt Ulv ABC Perm 1	KS Velferds- teknolo- giens ABC	ABC Komm- une- kontak- t møte
Arendal							
Birkenes							
Bygland							
Bykle							
Evje og Hornes							
Froland							
Gjerstad							
Grimstad							
Island							
Lillesand							
Risør							
Tvedestrand							
Valle							
Vegårshei							
Åmli							
Kommune utenfor Agder							

2022 ABC høsten - fagseminar 1	ABC Geriatr I	ABC Psyki- ske sykdo- mmer	ABC Demens perm 1	ABC Demens perm 2	Mitt Ulv ABC Perm 1	KS Velferds- teknolo- giens ABC	ABC Komm- une- kontak- t møte
Arendal							
Birkenes							
Bygland							
Bykle							
Evje og Hornes							
Froland							
Gjerstad							
Grimstad							
Island							
Lillesand							
Risør							
Tvedestrand							
Valle							
Vegårshei							
Åmli							
Kommune utenfor Agder							

Velferdsteknologiens ABC

Velferdsteknologiens ABC fra KS er en del av ABC-porteføljen i det gode ABC samarbeidet vi har med USHT Agder (Vest). Det har vært arrangert 3 fagdager i den nye Velferdsteknologiens ABC. Kick off for Velferdsteknologiens ABC i Agder var på SOVA 2022. Alle kommuner som hadde deltakere til Velferdsteknologiens ABC var i løpet av konferansen samlet til en halv dag i egen sal for en introduksjon til opplæringen.

Ikke alle kommuner på Agder hadde fått med seg at vi skulle starte en ABC midt i året. Det ble derfor etterspurt og arrangert en ekstra fagdag våren 2022. Her deltok hele 50 deltakere, flest fra Kristiansand og Grimstad.

Etikk

Kunnskap om etikk og etisk refleksjon er grunnlaget for å sikre god kvalitet i praksis. For at brukerne skal oppleve tjenestene som gode kreves etisk klokskap og et bevisst forhold til egne verdier og holdninger. Ansatte opplever daglig vanskelige situasjoner og faglige utfordringer knyttet til f.eks. bruk av tvang, samtykkevurdering, brukermedvirkning, omsorg ved livets slutt, velferdsteknologi med mer i sin praksis. Etisk refleksjon som verktøy er med på å bevisstgjøre og dyktiggjøre personalet og bidrar til økt kvalitet på tjenestene.

USHT videreformidler nyheter og tilbud om opplæring og videreutdanning. I arbeidet med forhåndssamtalen, demens, samtykkevurdering og annet kvalitets- og forbedringsarbeid er etiske refleksjoner og dilemmaer en stor del av arbeidet.

Immersive mind (bruk av VR briller for kompetanseheving)

USHT Agder (Øst) har i 2022 testet ut VR briller som en del av kompetansehevingen. I i4Helse bygget er det et VR rom og USHT samarbeider med UiA om bruk av VR briller. Vi deltar i en prosjektsøknad til Norsk forskningsråd sammen med Universitetet i Agder Sørlandet sykehus og USHT Agder (Vest). I dette prosjektet skal det utvikles scenarioer som et kompetansehevende tiltak i møte med sårbare pasienter som har en adferd som utfordrer helse- og omsorgspersonell.

Kommunikasjon

Kommunikasjon er et viktig satsningsområde for USHT Agder (Øst). I 2022 ble det igangsatt et strukturert arbeid for å fremstå som en tydelig aktør med en klar posisjon og et tydelig samfunnsoppdrag knyttet til rollen som utviklingssenter⁷. I 2022 ble det:

- Utarbeidet en oppdater kommunikasjonsplan for USHT Agder (Øst)⁸, basert på kommunikasjonspolicy for utviklingssentrene nasjonalt
- Satt økt fokus på systematisk kommunikasjon gjennom prioriterte kanaler: mail, nettsider (Grimstad kommune⁹ og nasjonal USHT Agder (Øst)¹⁰ og sosiale medier (Facebook))¹¹
 - Spesielt nyhetsbrev ble prioritert med oppstart av utsendelse, publisert 3 ganger i 2022 (*juni, september og november*)
 - Utviklingssenteret har en egen nettside på Grimstad kommunes plattform. Her finnes informasjon om Utviklingssenteret¹².

⁷ [Kommunikasjonspolicy for Utviklingssentrene versjon 2020 \(1\).pdf](#)

⁸ [agder-ost \(utviklingssenter.no\)](#)

⁹ [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst - Grimstad kommune](#)

¹⁰ [Agder \(Vest\) \(utviklingssenter.no\)](#)

¹¹ [Utviklingssenteret Agder øst - USHT Agder øst | Facebook](#)

¹² [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst - Grimstad kommune](#)

- Utviklingssenteret har egen Face-book-side¹³ og Instagramkonto¹⁴ der aktuelle nyheter og aktiviteter legges ut.
- Deltatt i nasjonalt kommunikasjonsforum for USHT, ledet av ressurser i Oslo kommune
- Deltatt på relevante arenaer hvor senteret traff målgruppe og samarbeidspartnere

Oppsummering

Vi legger et aktivt år bak oss og har satt pris på at det igjen er mulig og møtes fysisk etter to år med flere begrensninger. Erfaringene med to år preget av pandemi har likevel gitt oss kunnskap om digitale verktøy i møte med kommunene og andre samarbeidspartnere, dette er kunnskap vi vil ta med oss videre i vårt arbeid og benytte der det er hensiktsmessig. Vi har i 2022 fått flere nye dyktige medarbeidere og vi har benyttet oss av fagpersoner fra kommuner i regionen til prosjekter og aktiviteter.

Ansatte i USHT Agder (Øst) har deltatt på og holdt presentasjoner på seminarer og konferanser lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Vi har arrangert fagdager, digital festival, fagnettverk, seminarer i ABC opplæringer og store konferanser. Vi er godt i gang med Norges første regionale forbedringsagentutdanning som vi har startet opp sammen med USHT Agder (Vest) og SSHF. Vi ser frem til å videreføre mye av arbeidet i 2023 og tilpasse dette arbeidet ut fra kommunenes behov og nasjonale satsingsområder.

¹³ <https://www.facebook.com/UtviklingssenteretAustAgderFou/>

¹⁴ https://instagram.com/utviklingssenteret_austagder?igshid=1anl6moattjh6

Grimstad kommune (*vertskommune*)

Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (Øst)

Adresse

I4Helse
Jon Lilletuns vei 9
4879 Grimstad

Nasjonal nettside [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester](#)

Lokal hjemmeside: [Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester \(USHT\) Agder øst](#)

Facebook: [Utviklingssenteret Agder Øst – USHT Agder øst](#)